

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Єпремяна Ліоніда Геворговича щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону України „Про судовий збір“

м. К и ї в
10 грудня 2019 року
№ 313-2(II)/2019

Справа № 3-290/2019(6924/19)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича – доповідача,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Єпремяна Ліоніда Геворговича щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Фізична особа-підприємець – Єпремян Ліонід Геворгович (далі – Заявник) – повторно звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/6924 від 8 листопада 2019 року) визнати таким, що не відповідає Конституції України, припис пункту 1 частини першої статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами (далі – Закон № 3674–VI).

Відповідно до припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI суд може своєю ухвалою відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, зокрема, за такої умови:

„1) розмір судового збору перевищує 5 відсотків розміру річного доходу позивача – фізичної особи за попередній календарний рік“.

На думку Заявника, припис пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI не відповідає приписам частини першої статті 8, частини третьої статті 22, частин першої, другої статті 24, статті 55, пунктів 1, 8 частини другої статті 129 Конституції України.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає, що Заявник звернувся до Драбівського районного суду Черкаської області з позовом до орендодавців земельних ділянок, в якому просив визнати недійсними договори оренди землі, що їх укладено кожним із відповідачів із сільськогосподарським товариством із обмеженою відповідальністю „Агрофірма “Колос“, та скасувати рішення державного реєстратора про державну реєстрацію прав за ними, а також визнати укладеними додаткові угоди до договорів оренди землі, які було укладено між Заявником та кожним із відповідачів.

Драбівський районний суд Черкаської області рішенням від 19 березня 2019 року відмовив Заявникові у задоволенні позовної заяви.

2.1. Апеляційний суд Черкаської області постановою від 18 червня 2019 року апеляційну скаргу Заявника на рішення Драбівського районного суду Черкаської області від 19 березня 2019 року залишив без задоволення.

2.2. Заявник звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою на рішення Драбівського районного суду Черкаської області від 19 березня 2019 року та постанову Апеляційного суду Черкаської області від 18 червня 2019 року.

Верховний Суд ухвалою від 5 вересня 2019 року, керуючись статтями 127, 185, 392, 393 Цивільного процесуального кодексу України, відмовив Заявникові в задоволенні клопотання про звільнення від сплати судового збору за подання касаційної скарги на рішення Драбівського районного суду Черкаської області від 19 березня 2019 року та постанову Апеляційного суду Черкаської області від 18 червня 2019 року, подовживши строк для усунення недоліків касаційної скарги Заявника до десяти днів з дня вручення зазначеної ухвали.

3. На думку Заявника, через невідповідність припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI частині першій статті 8 Конституції України, а саме принципу юридичної визначеності як елементу верховенства права, «Верховний Суд мав можливість на свій розсуд трактувати поняття „фізична особа“», що «призвело до порушення конституційних прав заявника».

Стверджуючи про невідповідність припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI частині третій статті 22 Конституції України, Заявник зазначає, що „за попередньою редакцією [Закону № 3674]... право просити зменшення розміру судового збору або звільнення від його сплати мали право як позивач, так і відповідач“. Заявник обстоює думку, що із внесенням змін до частини першої статті 8 Закону № 3674–VI Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного

судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII „відбулось звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод необмеженої кількості осіб на території всієї країни“ та Заявника зокрема.

Заявник стверджує, що припис пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI „надає право фізичним особам за певних умов на зменшення судового збору чи звільнення від його сплати“, проте «одні громадяни (фізичні особи), які не мають статусу „фізична особа-підприємець“, можуть безперешкодно користуватись правом зменшення чи звільнення від сплати судового збору, а інші громадяни (фізичні особи), в тому числі заявник, які мають такий статус, не можуть користуватись таким правом». На думку Заявника, це свідчить про порушення гарантованого статтею 24 Конституції України принципу рівності усіх громадян перед законом, а також принципу рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом, який міститься у пункті 1 частини другої статті 129 Конституції України.

Заявник стверджує, що „непомірність розміру судового збору, з одного боку, та застосування судом... неоднозначної (такої, що не відповідає принципу правової визначеності) норми, з іншого боку, призвели до порушення права заявника на судовий захист, гарантований статтею 55 Конституції України“, та передбаченого пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України права на касаційне оскарження судового рішення, яке „Конституція України... гарантує кожному“.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до частини першої статті 67 Конституції України кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

Аналіз статті 2 Закону № 3674–VI, за якою платниками судового збору є: „громадяни України, іноземці, особи без громадянства, підприємства, установи,

організації, інші юридичні особи (у тому числі іноземні) та фізичні особи-підприємці, які звертаються до суду чи стосовно яких ухвалене судове рішення, передбачене цим Законом“, а також інших статей Закону № 3674–VI у їх взаємозв’язку дає підстави стверджувати, що фізичну особу та фізичну особу-підприємця законодавець відніс до різних категорій платників судового збору.

Оспорюючи неконституційність припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI, що містить одну з умов, за якою суд може своєю ухвалою відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, Заявник обґрунтовує свою позицію тим, що він як фізична особа-підприємець позбавлений права на зменшення розміру судового збору або звільнення від його сплати. Це означає, що Заявник фактично оспорує неконституційність припису частини другої статті 8 Закону № 3674–VI, за якою суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати на підставі, зазначеній у частині першій цієї статті, а не припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI.

Що стосується забезпечення права на касаційне оскарження судових рішень, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України зазначає, що Конституція України не містить припису, який гарантував би особі право на касаційне оскарження усіх без винятку судових рішень. Відповідно до пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України право на касаційне оскарження судового рішення забезпечується у визначених законом випадках.

Наведене дає підстави стверджувати, що Заявник не обґрунтував тверджень щодо невідповідності припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону № 3674–VI приписам Конституції України, натомість лише висловив незгоду з судовими рішеннями у його справі, що свідчить про невідповідність конституційної скарги вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Єпремяна Ліоніда Геворговича щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 1 частини першої статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**